

ՕՐԱՊՈՒՐ

20 ՓՐՅ

Կ. ՊՕԼՍՈՅ

20 ՓՐՅ

Զ. ՏԱՐԻ 29 ՐԵՊԵԻԼ ԷՎԷԼ 1292 ԽԸՏՐԷԼԼԷՉ 1 ՉՈՐԵՔԵԱՐԹԻ 23 ԱՊՐԷԼ 1875 Ե. Ց. ՄԱՅԻՍ 5 ԹԻԻ 1516

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Արևելից և մանաւանդ Տաճկաստանի նկատմամբ Գերմանիոյ կայսրութեան ինչ քաղաքականութեան ընթացք մ'ուսնեցած ըլլալը բաւական ատենէ ի վեր խնդրն մ'եղած է, առանց կարենալու այդ մասին որոշ գաղափար մը յառաջ գալ :

Այս անգամ Աւելզպուրկի Քլէմայնէ Չայթ ունկ լրագիրը, որն որ Գերմանական բոլոր լրագրաց մէջ ամենէն զգաւորը, ամենէն անաչառն ու արդարը, և ամենէն աւելի տրամախոհը, և հետեւաբար ամենէն ալ պատուաւոր ու ազդեցութեան տէր թերթն է, ուշադրութեան և նշանակութեան արժանի խել մը յօդուածներ կը հրատարակէ, Արևելից նկատմամբ Գերմանիոյ բռնած քաղաքականութեանը վրայօք, որոցմէ կարելի եղածին չափ՝ որոշ գաղափար մը կրնայ մարդ ունենալ Գերմանիոյ արևելեան քաղաքականութեանը նկատմամբ :

Սերվիոյ և Գարատաղի, Տաճկաստանի հարկատու այս երկու իշխանութեանց ալ բռնած ընթացքն ուղիղքը, կ'ըսէ յիշեալ թերթը, այլևս չներուելու վիճակի մը հասած են, հետեւաբար հարկ է որ, իրաց մօտ ատենէն կ'ընճառտելու հաւանականութեանն առաջը, Գերմանիոյ բռնելիք քաղաքականութիւնն ու ընթացքն ալ որոշ և Արևելից մէջ իւր ունեցած շահերուն համաձայն ըլլայ :

Գերմանիոյ դերը ուրիշ բան մը չէ, կը շարունակէ յիշեալ թերթը, բայց եթէ միջնորդ ու բարեխօս մ'ըլլալ Աւստրիոյ և Ռուսիոյ մէջ տեղը, ինչու որ այս երկու տէրութեանց ալ Ստորին Դանուբի կողմն ունեցած շահերն են քարձակապէս իրարու հակառակ է կ'ըսէ :

Սակայն յետագայ քիչ մը կ'ընճառտ խորհրդածութեան ընթացքէն լայտնապէս կը տեսնուի որ, Աւստրիոյ և

Ռուսիոյ շահերը որքան իրարու հակառակ են նէ՝ Գերմանիոյ շահերն ալ ոչ նուազ հակառակ են այդ երկու տէրութեանց շահերուն :

Գերմանիա՝ Տաճկաստանի հարկատու տէրութեանց բարդաւաճմանն ու զարգացմանը նպաստելովն հանդերձ, մէկ կողմէն Աւստրիոյ նկատմամբ իւր ունեցած ակնածութիւնը պէտք է որ յայտնի ընէ, սերվիացուց յեղափոխական շարժմանց առջև Աւստրիոյ երկիրներուն ամբողջութիւնն ապահովելով, և միւս կողմէն ալ Ռուսիոյ նկատմամբ բարեկամ և անձնուէր պէտք է ցոյց տայ ինքզինքը, Տաճկաստանի հարկատու իշխանապետութիւններէն այդ բարդաւաճեալ երկիրները Աւստրիոյ հետ միացնելու փափաքին ոգոտտութիւնն ու հաշիւին զգացած երկիւղները հանդարտեցնելով ու փարատելով :

Ասով հանդերձ, յիշեալ թերթը կը խոստովանի թէ Գերմանիա պարզապէս և բոլորովին Ռուսիոյ յարգանացը համար չէ որ այսպէս պիտի վարուի : Այլ թէ Գերմանիա այս իշխանապետութեանց բնաւ ո'ր և է պետութեան մը հետ միանալուն դէմ պիտի կենայ, անոր համար որ այդ միացումը իրապէս եւրոպիոյ այս կողմին վրայ ուղղած իւր ապագայ դիտումներուն մեծ արգելք մը պիտի ըլլայ :

Գերմանական ոգին, կ'ըսէ, Ստորին Դանուբի երկիրներուն մէջ այնքան յառաջ գոյացած է, որ այն կողմերն ասոր դէմ ո'ր և է մրցումն անկարելի եղած է : Միևնոյն իրողութիւնը նաև յառաջ գալու վրայ է եղեր Հունգարիոյ մէջ ալ, ուր Գերմաններէն ընդհանուր լեզու մը եղեր է այլ և այլ տարբեր ցեղէ գտնուող ազգաց և ժողովրդեան բարձրագոյն կարգի անձանց մէջ :

Հունգարիոյ մէջ բնակող բոլոր ժողովրդոց մէջէն՝ ամենէն աւելի Սերվիացիք են, կ'ըսէ, Գերմանական ոգւոյն ազդեցութեանը դիւրաւ տալիքին, ըստոյգ է թէ ասոնք այնքան դիւրաւ Գերմանացի չեն ըլլար, սակայն Գեր-

մաններէն լեզուն խիստ դիւրութեամբ և մասնաւոր հաճոյք մ'ըզգալով կ'ստանին :

Սերվիոյ իշխանապետութեան, Գարատաղի, Պոնայի մէջ և այլուր, մեծ մաս մը Աւստրո-Սերվիացիներ կը գըռնուին, յորոց ոմանք իբր վարժապետ և ոմանք ալ իբրև արուեստաւոր՝ տալիս առ տալիս և լռելեայն այդ երկիրներուն բնիկ ժողովրդեանը մէջ գերմանականութիւնը տարածելու վրայ կը գտնուին :

Իրաւ է թէ, կ'ըսէ Չայթ ունկ, այս Գերմանական քաղաքակրթութեան և ազդեցութեան տարածումը Աւստրիոյ պարտական ենք, իսկ այդ պետութեան այժմու կազմութիւնը, կ'ըսէ, այնպէս մ'է որ շատ դարեր փոխակաւին չըլլայ :

Եւրոպայի մէջ Գերմանիոյ ներկայացած ապագայն՝ նոյն իսկ Գերմանիայէն զատ ուրիշ ո'ր և է տէրութիւն մը չը կրնար ի գլուխ հանել :

Աւելզպուրկի լրագրին ըրած վերոյ յիշեալ մէկ քանի խորհրդածութիւններէն բնականաբար սա՝ հետևութիւնը կ'ընէ թէ, Ստորին Դանուբի երկիրներու մասին Գերմանիոյ դերն ու բռնել ուղած քաղաքականութիւնն իրապէս ուրիշ բան մը պիտի չըլլայ, բայց եթէ՝ այդ երկիրներուն նկատմամբ իրարու նախանձորդ երկու մեծ տէրութեանց, այն է Աւստրիոյ և Ռուսիոյ մէջ տեղը ուրիշ աւելի՝ զօրաւորագոյն երրորդ տէրութեան մը գոյութիւնը, որոյ պաշտօնն ու նպատակը պիտի ըլլայ, Աւստրիոյ և Ռուսիոյ իրենց ինկած դերը խաղցնելէն յետոյ, ետքէն ալ բռն իր դիտաւորութիւնն ու դիտումը ի գլուխ հանել ու յաջողցնել ի փաստ նոյն երկու պետութեանց :

Արևելից նկատմամբ Գերմանիոյ այս քաղաքականութեանը, որ դեռ նոր ծըրագրուած կերևի, հարկաւ յաջողութեանն ու կատարմանը համար պէտք եղած կատարելագործութիւններն հետըզհետէ առնել պիտի տրուի :

Այս այս Բուժանիոյ կառավարութիւնը գիտե՛լ կուտայ թէ՛ այդ գործն արդէն Բուժանիոյ դատարաններուն առաջը ելած, ամբաստանեալը պատժոյ դատապարտուած, և պատժամարտութեանն ալ պայմանաժամը լրացած Բլաւով, այժմ տեղի չըկայ որ միեւնոյն անձը միեւնոյն յանցանքին համար կըրկին անգամ մ'ալ պատիժ կրէ: Սակայն այս գիտողութեանը հակառակ, Բուժանիաւն տակաւին կը շարունակէր

բանտը կենալը, երբ վերջերս բուսած նախան գործակատարն իւր կառավարութեան ստացած որոշ հրահանգացը համեմատ, անպատճառ յիշեալ անձին բանտէն արձակուելը պահանջեց:

Ասոր վրայ Բ. Դուռը նկատողութեան առնելով խնդիրը, Բուսանիոյ իշխանութեան պահանջումն իրաւացի կը գտնէ, և հրաման կը դրիք Բուսանիոյ կուսակալին որ բանտարկեալ անձը ազատ թող տրուի:

—Այսպիսի կառավարութեան բանտը գտնուող կալանաւորները անցեալ շաբթու պատահանաց մէկուն երկաթեայ ձողերը կոտրելով խոյս կուտան քանտէն: Իսկոյն ոստիկանութեան զօրքեր ետեւնուն իյնալով կը հալածեն զանոնք և կը յաջողին փախտաւորներէն մէկ քանին նորէն ձերբակալելու:

—Պուրտուրէն նոր մայրաքաղաքս հասնող ճանքորդներն կը պատմեն թէ այս ձմեռ յիշեալ կողմերը առատօրէն կարմիր ձիւն եկած ըլլալով, զոր ժամանակին ծանուցինք, ոմանք հետաքրքրութեան համար այդ ձիւնէն խել մը բան ժողովրդ և կրակի վրայ դրեր են հայեցներու, վերջէն տեսնուեր է թէ անօթին յատակը անօտ կարմիր փոշիէ մը զատ ուրիշ բան չէ մնացեր:

—Պատիւը իւր առած մէկ նա մակին վստահելով կը պատմէ թէ, Թուրքիոյ կառավարիչ Ֆախրի պէյ անցեալները Սուլիսայէն իւր պաշտօնաքաղաքը վերադառնալու միջոցին, հոն գտնուող չորս Թուրքի հետը մէկտեղ իւր շոգենաւը կառնու զանոնք իրենց երկիրը վերադարձնելու համար, սա կայն կէս ճամբան քառանկէ երկուքը, ըրած թախանձանացն ու աղաչելուն հակառակ, Սուլիսայէն 36 մղոն հեռաւորութեամբ գտնուած անմարդաբնակ կղզի մը հանել կուտայ ու հոն կը թողու զանոնք, ուր այդ երկու խեղճերը գալլերէն պիտի գիշատէին եղբր, եթէ իրենց հանած աղաղակը օսմանցի նաւու մը կողմանէ չը լսուէին որն որ ճիշդ ժամանակին օգնութեան հասնելով կուգայ այդ մարդիկը գայլերուն ժանիքէն կաշտէ:

—Ոստիկանութիւնն անցեալ շաբթուան վերջերը Ղալաթիա խաղարան մը կոխելով, ուր քանի մը պարզամիտ նաւաստիներ որսացուելով խաղու կը պարսպէին, բոլոր խաղու շիւթերը դրաւելէն յետոյ խաղամոլներէն ալ մէկը կը բռնէ, իսկ միւս երկուքը կը յաջողին փախչելու, և նաւաստեաց հետ միատեղ պահականոցը կը տանի, ուր նաւաստիքը դառն յանդիմանութիւն մը լսելէն յետոյ՝ իրենց նաւը կը զրկուին:

—Տեղւոյս յունական թերթերը կը ծանուցանեն թէ Գերմանիոյ հին կաթոլիկաց կողմանէ եկող պատգամաւորութեան Յունաց Պատրիարքին ներկա

յացուցած առաջարկութիւնը՝ աստուածաբաններու յանձնաժողովոյն կողմանէ ընդունելի դատուելով, յունական եկեղեցին ներկայացնելու համար երեք աստուածաբան վարդապետներ ընտրուելով են, երթալ Բրուսիոյ Պօն քաղաքը՝ յառաջիկայ օգոստոս ամսուն մէջ գումարուելիք եկեղեցական ժողովոյն անդամակցելու:

—Նեօլոյոս կ'ըսէ թէ ոստիկանութիւնը նոր ներդուծիւն մը գտեր երեւան հաներ է, որն որ ամենաշնորհաւոր կերպիւ 'ի գործ կը դրուի եղբր ատենէ մ'ի վեր 'ի քիստ տէրութեան դանձուն:

Յատկապէս տասը դրշ. նոց շատ մը կեղծ դրոշմաթուղթեր չըջարեւութեան մէջ դրուած ըլլալով, ամեն միջոց ձեռք առնուեր է կարելի եղածին չափ շուտով այդ խարդախութեան առաջըն առնելու:

—Անցեալ շաբթու Նարը Դարու թաղը մարդուն մէկը ինքզինքն զարնելով սպաննեց: Այս թշուառին անձնասպանութեան դէպքին նկատմամբ կը պատմեն թէ ասի դինեմուլթիւնն իրեն սեղանը ըրած ըլլալով, նոյն օրն իւր արքեալ վիճակին մէջ դաշոյն մը ձեռք անցընելով իւր եղբայրը կը փոխէ, ուրոյ հետ կուտայ հաշիւ մ'ունի եղբր տեսնելիք, բայց զանի չը կարենալով գտնել, բարկութենէն ձեռքի դաշոյնը իւր սիրտը վիճելով ինքզինքը կ'սպաննէ: Թշուառականը չքաւոր վիճակի մէջ այրի կին մը և երկու որբ զաւակներ կը թողու:

—Մարդասպանութեան դէպք մըն ալ շաբթի երեկոյ տեղի ունեցեր է Նաւադանի ծովուն մէջ:

Դասըմ բաշա բնակող Ռիզա անուն մէկը, երեք տաճիկ երիտասարդ, երկուք ալ վատակեցող տաճիկ կին ունենալով հետը, միատեղ նաւակ մը կը հեծնեն Պօլսէն Դասըմ բաշա երթալու, այն ինչ ճանքան նաւակին մէջը կռիւ մ'ենելով, Ռիզա դանակը քաշելուն պէս տաճիկ կնոջ մին կը զարնէ, որն որ քանի մը ժամէն կը մեռնի: Մարդասպանը հետեւեալ կիրակի երեկոյին Էմիրկէնի մէջ կը բռնուի իւր մէկ ազգականին տունէն, ուր փախեր ապաստանէր եր:

—Այս կիրակի գիշեր Պօլիս Լալէի ըստած թաղը տուն մը գող մտնելով, չարագործները ազակիտով մը տանտիրոջ կողովը կտրելէն յետոյ, տունն ալ կը թալէն ու կը մեկնին: Յայտնի չ'է թէ ոստիկանութիւնը կրցած է ցարդ յիշեալ չարագործաց հետքը գտնել:

—Ուրբաթ գիշեր ժամը 2ին առտնները Օրթագիւղի մէջ Ալի Էֆ. առուն անձ մը, որն որ ատենօք ոստիկանութեան հարկւարպետ մ'ըլլալով այժմ հրաժարեալ կեանք մը կ'անցընէր, սրճարանէ մը ներս մտնելով քիչ

մը նստելէն վերջը երբ երթալու կըլլայ դուրս ելած միջոցին խրճարանին յաճախորդներէն երկու եղբայր, արուեստիւ կ'օշկակար և որոնք արատաւոր անցեալ մը ունէին, յանկարծ Ալի Էֆ. վրայ յարձակելով, կ'սկսին աթոռակները գլխուն իջեցնել, հանդերձները սլատուել, և այսչափն ալ բաւական չը սեպելով մարդուն վրայի քսակն ալ կը յափշտակեն, որոյ մէջ տասը ոսկի և 2 ոսկինոց ալ մէկ պանքատում մը կայ եղբր: Սրիկայներն այս ամենն ընելէն յետոյ, և այն ալ յայտնապէս այնքան բազմութեան առաջը, անանկ որ ներկայ գտնուողներէն մէկն ալ չը համարձակիր ելնել սոյն կուռնի միջամտելու, երկուքը մէկէն կառնեն կը քալեն սրճարանէն:

Ալի Էֆ. բողոք բառնալով տեղական ոստիկանութեան, իմաց կը տրուի թէ այդ երկու եղբայրքն ալ Օրթագիւղ Տէրէ իշի ըստած թաղը իրենց ամուսնացեալ քրոջը տունը փախեր են: Անմիջապէս տունը կոխելով ներս կը մտնեն և երկու եղբայրքն ալ բռնելով ետ կը դառնան զանոնք պահականոցը տանելու, երբ անմարդի տեղ մը հասնելով, յանկարծ մուծին մէջէն երեսունի չափ անձինք, որոնք կ'օշկակար եղբայրք բարեկամներն եղած ըլլալու էին, զապթիներուն վրայ կը յարձակին և ձերբակալուած երկու եղբայրներն ալ ատենց ձեռքէն կորզելով աղատելէն յետոյ, ամենքը մէկանց խոյս տալով աներևոյթ կըլլան:

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ԸՆԹԱՑԻ ԱՐԺԵԹԻՑՈՑ

Ղալաթիա 22 Ապրիլ

ԸՆԴՀ. ՊԱՐՏՆԱԲՈՒՂԹ	
Նախորդ երեկոյին գոցուած 48—33	
Առաւօտուն բաց . . .	48 . 32
կէս օր . . .	48 . 34
բացը գիշ . . .	— . —
ցած . . .	— . —
Բուսանի Արժ. . .	Յը. 123 3/8
Փոխառ. 73 ի . . .	Յը. 270
Փոխառ. 69 ի . . .	280 .
" 65 ի . . .	363
" 63 . . .	357 .
Պօլսէի Գէնէրալ Լ. Ս. . .	8 . 3
Գրէտի Օսթ-Թիւրք . . .	— . —
Գանձաւումս 1872 ի . . .	87 3/4
Պօլսէի Օթման . . .	5 . 34
Պանք տը Գօնաթ . . .	6 . 37
Գրէտի Գէնէրալ Լ. Օ. . .	12 . 9
Թրամվէյ . . .	3 . 60
Բեքօր . . .	3-3րդ 1/2 բարա
Դրամադէղ . . .	400/ 5
Փոխանորդ. իշխան եւ մ. . .	
" Բարիզ . . .	22 . 80

ԸՆԹԱՑԻ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմ. ոսկի 100 դր. Ի հաշվով	
Ղրշ. փ.	
Անգղ. ոսկի	110 . 16
Գաղղ.	88 . 2
Բոլ	89 . 5
Քարպոն արծաթ	17 . —
Թղթադրամ	15 . 12
Գրքմից	51 . 15
Ճերմակ ճեմիտի տարբ. 102 . .	2
Հինգնոց	104 . 25
Մեթալիք	105 . —
Պղինձ	130 20

ՊՈՆԵՐ ՄԻԼԻՈՆԱԽՈՐ

ԹՇՈՒԱՌ ԴՈՐԾԱԽՈՐՔ

ԵՒ

ԸՆԶԱՏԵԱՑ ՍԻՐԱՀԱՐՔ

Թարգմանեալ 'ի Գերմանական բնագրէն
Այս մեծագործի վիպասանութիւնս եւրեք հազարէ կը բաղկանայ : Հեղինակը թէպէտ գերմանացի է, սակայն բովանդակ Գործքին առանցքն է՝ ոչ միայն Գերմանիա, այլ և Անգղիա և Գաղղիա, և որոյ մէջ խորհրդաւոր վարպետութիւն մը պահուած է, զոր ստիպուած եւք չէ թէ մինակ դուլելու, հապա նաեւ շատ անգամ նոյնին հետեւելու : Գործոյս առջին թերթը աչքէ անցնողը կրնայ փորձել համոզուիլ թէ հեղինակը խիստ փափուկ ճաշակ ունի, և զրուցողներուն մէջ չքնադուարաւետաւոր յորինուածք և գեղեցիկ կապակցութիւն մը կը փայլի : Երբ որ վիպասանութեան մը հոգին է. բախտը այնպէս մը բերաւ որ թարգմանիչն ալ ճիշդ հեղինակին հոգեովը տողորուած մէկը պատահեցաւ, որն որ երկու լեզուին ալ քաջ տեղեակ ըլլալով, թարգմանելու մը պահանջած ճշգրտութիւնը պահելովն լեզուին վայելչութիւնը գերազանցած է : Երբ որ այս գործս ալ կրնայ պարծենալ թէ՛ Հայ Գրականութեան գոհար մ'ալ աւելցայ :

Ա. հատորի գինն է	6 դր.
Բ.	7 .
Գ.	8 .

Երեք հատորը մեկտեղ առնողին 20 ղրշ. կը ծախուի Գալաֆեանց գրատունը 'ի Չազմազ ճըլար փողոց թիւ 16 :

ԶԵՎԱԼԼԸ ԳԸԶՃԸՂԱԶ

ԵԱՆԻ

ՊԵՅՈՂԼՈՒՆՏԱ ՊԻՐ՝ ՎՈՒԴՈՒԱԹ

ԷՍԷՐ

Թ. Ա.

ՄԱԹՊԱԱՅԸ ԳԱՎԱՅԵԱՆ

Իշ պու ըրիսալէ 141 սահիֆէտէն իպարէթ օլուպ, սաթըրը Սթամպուլտա պէհէր էրմէնի քիթապճըլարտա վէ Գէօրգիւ պաշտաքի Պարագատա :

Յից 9 ղուրուշ

Հանգուցեալ Պէհգատ Մեծ . Ումէտ է-
ֆէնտիի ձեռարուեստից և գրեանց վեճա-
կահանութիւնը որչափ որ ասից յառաջ
մարտ տմայն մէջ տեղի ունենալը ազգա-
րարուած և միանգամայն տոմսակներուն
մէջ նշանակուած էր, սակայն տոմսակաց
վաճառումը տակաւին լրացած չ'ըլլալուն
Մեծ . բաժանորդաց ներդրամութիւնը կը
խնդրուի, ազգարարելով որ յառաջիկայ
մայիս 4 ին կիրակի օր սոյն վիճակահանու-
թիւնը տեղի պիտի ունենայ իւսկիւտար
Ս. Խաչ Թաղի վարժարանը, նախ տոմ-
սակները կը ծախուին իւսկ . Ս. Խաչ Եկե-
ղեցոյ բանկալը և Մէրճան չարչըն գրա-
վաճառ Պաղտասար աղայի և Չազմազճըլար
Եօգուլին գրավաճառ Գալաֆեան եղբարց
գրատունները և իւսկ . Դեղապործ Ստե-
փան ազգայի գեղարանը, գին մէկ արծաթ
մէճիտ :

Վիճակահանութիւնը 1000 տոմսակէ
կը բաղկանայ, որոնցմէ 50 տոմսակ միայն
պիտի վաստակին իրենց թուական կարգաւը :
Վիճակահանութեան դրուած նիւթերն
հետեւեալներն են :

- 1 Օսմանեան Գահ
- 2 Ս. Պետրոսի եկեղեցին
- 3 Անառակ որդին
- 4 Սուլթան Մահմուտ Կայսր
- 5 Բանաստեղծն ձիակերպ-չաստուածի
- 6 Տէրունական Ընթրիք (գարազալմ)
- 7 » պատկ . Աստծին . Հ. Յովսէփ
- 7 Պետրոս առաքեալ, և Բեռնարդոս
- 9 Ղուկաս Աւետարանիչ . և Փաւստոս Բիզանդացի
- 10 Մատթէոս Աւետարանիչ, և Պատմու-
թիւն Պոնտոսի
- 11 Մարկոս Աւետարանիչ, և Պատմու-
թիւն Հայոց
- 12 Չաստուածուհի սիրամարդոյ . Ու-
սումական Աշխարհագրութիւն
- 15 Մօտել Կայսերական պալատու, և
պատմագրութիւն
- 14 Կայսերական պալատու դուռը, և
նկարը լուսաստուերը
- 15 Կայսր . պալատի . դուռը, և գիտակ
Բիզանդեան
- 16 Երկաթագործ մերկ անձեր, և առ-
ձեռն Գիցարանութիւն
- 17 Սուլթան Մեճիտ, և հմուտ . Արուես-
տաբանութիւն
- 18 Երկու սրտողք, և ձվայի դուպրալք .
- 19 Գծագր . գիշերօթիկ ձեմարանի, և
խորենացի
- 20 Օռնմթօ, Հմուտ . բառարան, և
Անան տերեւներ
- 21 Գարբիէ հրեշտակապետ, և ճանա-
պարհ երջանկութեան
- 22 Պոնաբարթ ստամբա, և Յայտարա-
րութիւն Մուրտեան վարժարանի
- 23 Էլիզա կին մը ստամբա, և իտալէրէն
Երկրաչափութիւն
- 24 2 հատ Արիւնձի ստամբա, իտալէրէն
Թրադաթօ
- 25 Քարէ արձան Խաչելութեան, և Հնա-
խօսութիւն Հայաստանի
- 26 Մուշապայի վրայ մօտել մը և Պտ-
տասխանիք Միսթարեան քահանայից
- 27 Մեծ արձան մը և Գաղաքավարութիւն
2 հատոր Բէսթէնի Բժշկարանը :
- 28 Մեծ արձան մը և իմաստասէր բարո-
յական և գիրք Սիրոյ խաղաղութեան
- 29 Մեծ արձան մը, և լիակատար վարք :

- և 3 հատ Քերականութիւն
- 30 Արձան ձի մը և Օլիվեր Գօլդսմիթայ
 - 31 » մը և 4 հատոր Պատմ . Եւրո-
պական տէրութեանց
 - 32 Արձան մը, նկարագիր աղէտից Երու-
սաղէմի և Հրահանգ աստեղագիտին .
 - 33 Արձան մը և Խորհուրդ գաղտնի Ընկ .
 - 34 Ռօլէն 6 հատոր
 - 35 Հայոց պատմ . Չառեանի 3 հատոր
 - 36 Պրաւարքոս 6 հատոր
 - 37 Հին և նոր ազգաց պատմ . 3 հատոր
 - 38 Աշխարհագրութիւն 11 հատոր
 - 39 4 մեծ պատկեր աշխարհագրութեան .
Ասիա, Եւրոպա, Ամերիկէ, Ամերիկա
 - 40 Պատմ . Գաղղիացոց 2 հտր, և Լու-
սաշաւիղ
 - 41 Երեւակ 3 հտր, և իրաւախոս 2 հտր,
 - 42 Ձօհալ 5 հտր . և ինքուագիծ սգույ
և ընթացից
 - 43 Տիեզերական Պատմ . Տրամարանութ .
 - 44 Իտալէրէն Լանցի 6 հտր, և Նամակին .
 - 45 Հայկ գրչաղն, Գիրք պատմ . Չեռորա
 - 46 Ռուսաց և ձինկիցիսանի պատմութիւնը
 - 47 Վարք իմաստասիրաց և Երկրաչափ .
 - 48 Ստեփաննոսի Աստուկայ և Ուղղախօ-
սութիւն, Ամարանոց Բիւզանդեան և
Քերականութիւն
 - 49 Ճանապարհորդութիւն 'ի Լէհաստան,
Առողջաբանութիւն
 - 50 50 հատ Հայերէն և 10 հատ Իտալե-
րէն և Գողգիերէն մանր գրքեր :

ԱԼՔՈՈԼ ՎԷ ՊԻՐԱ
Օ Տ Է Ս Ա Տ Ա
ՇԵՐԲԵԹԸ ՍԱՆՍՏԻ ՎԷ ԹԻԻՃԱՐԻԷ
Միւսիւ Չարէշ վալթուք .
Շերբէթը մէղքերըն թէքմիլ թուր-
քիւս իշին եալընը անէնթօսու . օ-
լուպ, իւան իտէր քեաֆֆէթ թիւճ-
ճարլարա քի պու տէֆա Ղալա-
թատա Բերշէմպէ Բաղարընտա Նօ .
30-32 իլէ մաւրաքամ պիր մաղա-
ղա աչմէշ տըր Վիէննա պիրաուր վէ
Ալքօօլ ֆիրուսթու իշուն :
Շերբէթը մէղքերը, չիմտիլէ
տէֆին բիւցամըղտա պուլունմա-
յան պիր պուզհանէ քիւշատընա
լաղըմ օլաճագ քեաֆֆէթի մէսա-
րիֆաթը կէօղէ ալարագ ֆիրուսթ
իթտիզի պիրապընըն թաղէլիդինի
սաքլայապիլմէք իշուն պու տէֆա
միւքէմմէլ պիր պուզհանէ ինշա
իլլէմիշ տիր :
Շերբէթը մէղքերըն վիէննա
Պիրապընտան չիշէ իլէ տէ սաթըլըր
ՊՕՆ ՄԱՐՇԷ
մաղաղասընտա, պէյաղ մէճիտիէ
22 ղրշ. իւզէրէ, պէհէր չիշէնին
ֆիյաթը 3 ղրշ. օլարագ :

ՏԵՐ ԵՒ ՊԱՏԱՍԻԱՆԱՏՈՒ
ՕԳՍԷՆ ԽՕՃԱՍԱՐԵԱՆ
Ի ՏՊԱՐԱՆԻ Օ. ԽՕՃԱՍԱՐԵԱՆ
ԵՌՆՈՒՄԻՓԵԱՆ ԽԱՆ ՎԵՐԻ ՅԱՐԿ ԹԻԻ 7